

ПРОФСОЮЗМУД — КОММУНИЗМИН ШКОЛ

Советск профессиональн союзмуд эвранны ик боли олин-ангы кбдлмшгн урчн үзгдд уга ик бргмдж үзджнхана. Профсоюзмуд Советск государствн омн ик-ачтаг цуг олин-амтн тоолсар — тедниг Ленини орденар ачлггар, советск профсоюзмудин кбдлмшин тускар КПСС-н ЦК-н декабрьск Пленумин тууджлгч шндврмудар эн бргмдж учрагд.

Коммунистическ партин гардвар мана профсоюзмуд тавнджн эргид эвранны белтин героическ хаалгар йовб. Орсин түрүн революцин классон ноолдан үүден, тедн Алдр Октябрин дилврт күчтн тусан күргсми. Советск йосн токтенас авн, күч-кблсч крестьянствла хамдан шин, социалистическ йбществ тосгъх збвтн эзн болгч кбдлмшч классин организац — профсоюзмуд болсми.

Советск йосна түрүн джилмудт Коммунистическ партъ, алдр Ленин профсоюзмудт тедн кбдлмшин тодрха, сан, иргч зура заадж бсми. В. И. Ленин профессиональн союзмудиг — залгъна школ, эзн-тнн школ, коммунизмн школ гилж несддл. Теднр дамджд, партъ кбдлмшч болн церглгч олин сай амтнла залгълада, бнр-бргн күч-кблсч амте дунд эвранны политикан йовулдж күцдлх партъ теднр түшг кенд. Кбдлмшчнрин болн церглгчнрин олна организацн болсар, эдн күч-кблсчнриг ни-бат келд, коммунизмн ухан-седклд тедниг сургъла, производств залгънд дасхла, цуг государственн баддл шунмгъа орлгачнр болхд сургъла.

Социализмин алдр дилврмудт мана профсоюзмудн союзмуд леман багъ бишар орлгдлв. Кбдлмшч класс дотрас, эдл-аху гардгч ик-олин кадрмуд бс кдж-ббдлүлхдн партъ болн Советск правительств тедн нбкд болчав. Профсоюзмудин шунмгъа орлгггар, күч-кблснн производительностин горвр уга белтин тбл, социалистическ промышленностин болн селанн эдл-ахун бргдлтд шин дилврмуд брхин тбл кегч дбрдлн делгрнъгъу баддл эзлв. Күч-кблсчнрин материалн бадхтн джиргълин болн культурин кемджгъинь ббдлүлхд профсоюзмуд ик тбр күцв.

50 сай шаху кбдлмшч болн церглгч амтс негдүлджх мана профсоюзмуд, сул цагин гдд эвранны кбдлмшнн шунмгъа кедж, ясурул. Эзнн производств шинрүлгчнрин зерглн белгнд, социалистическ дбрдлнн шин-шин авцмуд бргдлгънд медгдв. Күч-кблснн болн джалвин туск эрн чинртн тбрмуд тавдд, тедниг тустагар харгъхд профсоюзмуд бас дбнъган күргчхана. Партин темдлсн, бадх гермуд тосхлгъна бргн зураг күцдхд профсоюзмудин чинр ббдлүлгдв.

Болв профсоюзмудин кбдлмшч збтар ик дуту-дундс бадн. Күч-кблсчнриг производств залгънд уик бргар орлцулх, коммунистическ тосхлгч күч-кблсчнрин улм бргар седвринь болн шунмгъагъинь улм ббд-

лүлх, тедниг коммунистическ партин эргид улм нингбар хамцулх — советск профсоюзмудин эрки тбр. Партъ болн правительств кесч, промышленность болн тосхлгч эдлгггч оньгдарулгънла залгъдаж, советск профсоюзмудин чинринег үлү белжана. «Олин-амтнн эдл-ахун цуг аньгинь цаарандн күчтгггар ббдлүлхн тбл, Советск государствн экономическ агъу-ик чидлиг болн харслтин күчиг цаарандн батлхн тбл, олин-амтнн эдл-ахун зураг күцдлгънн болн давулдж күцдлгънн тбл, техническ белтин тбл, күч-кблснн производительностиг тасрлан уга бсгхн тбл, олин-амтнн эдл-ахун цуг халхар авртн гидг арвлгънн болн хадгългънн тбл, промышленн болн селанн эдл-ахун производств шулугъар бсгхд, күч-кблсчнрин материалн тетквирг болн культурн кемджгъ цаарандн ббдлүлхд цуг көрнънсиг болн эв-аргъсиг икар олзлгъна тбл кегч ноолданур олиг хамцулдж збрүлгън — профсоюзмудин цутхлн тбрн болджана — гилд ж КПСС-н ЦК-н декабрьск Пленумин шндврт келгдлжана.

Профсоюзмудин кбдлмш олин-зүсн. Мана олин-амтнн омн бадх шин тбрмудин кемджанд күргдж тер кбдлмшиг ббдлүлхн тбл, күч-кблсчнриг производств залгънд орлцулгъна цуг авциг бас чигн бргар олзлгън, теднн күчлгъинь болн седвринь, Тблскннн тбл белн гисн санагинь алькарн болвчн дбнъндж ббдлүлгън кергдлхми. Социалистическ дбрдлн, производствн хургуд, коллективн бооцас предприятия, шинрүлгчнрин болн уха-лдж гаргъачнрин джисан, — ним-ним авита кбдлмшиг цаарандн ясурулгъна болн бргдлүлгънн тускар юмна түрүн болдж келгдлжана. Профсоюзмудин кбдлмшин эн авцс, джиргълар бийарн социализмин баддлар үүдгдлхасми, эн оньнданн күцк кевар олзлгдхми.

Улгүрлхд, социалистическ дбрдлн гардлгънд олачн йосрхлгън дала. Ленинск авцбарис: ил күүндвр кедж, ашмудиг дуньгцүлгън, дамшлтиг кбдлмшин эсвар давтлгъна аргъ болн үүрмуд хоорндк дбнъ оньнданн чикар күцдгдхми. Дбрдлнн цуг кбдлмшчнр болн инженерн-техническ кбдлгчнр орлдг болгъхд, кбдлмшч күн болгън кбдлмшинн зурагъан күцдхр болн давулдж күцдхр зүткдг болгъхд, производствн нуурлгчнрин дамшлт бргн олин-амтсин зббнн болдж гардг болгъхд эрки тбр бадн.

Данъгин кегдг производствн хургудин кбдлмш нег үлү элдв-ик чинр зүүджана. Социалистическ производств залгългън лорас бурткдж, шуудж халгългънн, ганцар гарддж залгългън негдүлгън тер хургудт медгдн. Эн хургудин кбдлмшч, кбдлмшчнр, инженерн-техническ кбдлгчнр, административн, партиин болн комсомольск организацсин элчнр бргнр орлггън, күч-кблсиг болн производств

виг үлгүр болмар бурдлгъна ноолдан олин-амтнн билггч шунмгъаг бргар олзлгъна кергт церглхми.

Производствн зура синн проектин тускар завр-селвг белдхлри, дакад күч-кблснн болн бадх-бадлин тбрмуд халдхлри, зуран органс, фабричн-заводской комитетин сананла бас толлгч болтха гидж КПСС-н ЦК-н Пленумин токтаврт халгдлжана. Күч-кблснн туск закон ягъдж бргдлжхиг болн коллективн бооцан күцдлжхиг шуудтн бурткч збв профсоюзмудт бгдсн бадн. Эдл-ахун гаргч кбдлмшч тавгдлжх канцелятрин тускар фабричн-заводской комитетс эвранны санагъан келх збв олзлхана. Профсоюзмудас збв угагъар кбдлмшчнриг болн церглгчнриг кбдлмшнн сулдхд болн уга.

Профсоюзмудин эрки гилд тбрн — кбдлмшчнрин болн церглгчнрин күч-кблснн болн бадх-бадлин кемджгъинь ясурулгън болджана. Производствн, күч-кблснн болн түгъ харслгъна, бадх бадлин болн күч-кблсчнриг культурн тетклгънн тбрмуд данъгин коллективн бооцаст ик бргар келгдн. Эн документс кбдлмшчнр администрат хойран хоорндк даалгъврмуд цадлгъгдн. Тер хойр, сн хадлгън — коллективн бооцас эркан уга күцдгдг болдгиг, эдл-ахун хоома кбдлмштн гардчнриг засгла харгъулдг керг-үүлдвр күцдлгъ неклгън.

Профсоюзмудин элдв болн ачта кергн — күч-кблсчнрин бадх гермудин кемджн болн культурн тетквр ясурулгъ күцлгч. Амтнн баар болн культурн-бытовой тосхлтин программ эс күцдгдг йовдлмудиг, столовсин, магазин, клубсин, больницин кбдлмшт бадх дуту-дундсиг профсоюзмуд эс медсар бадж чадхми биш. Күч-кблсчнрин сурврмудин болн түрү-зүдүгин туск цугъаранн садгъинь профсоюзмуд хах збвтн. Бички күүкдин учрежденисин кбдлмш, эс-гидж санатормудар, амрлгъна гермудар путевкс хувалгън, пенсий болн пособий гаргългън, эс-гидж художествнн самостоятельность — цуг эн тоотд профсоюзмудин онь болн килмдж кергтн.

Советск профсоюзмуд күч-кблсчнриг пролетарск интернационализмин ухан-седклд сургъна, онъдан орн-нутгудин профсоюзмудла эвранны залгълдагъан бргдлүлн, цуг орн-нутгудин кбдлмшч классин ницннъгъу болн ах-дүүгъин ни-негиг батрана. Советск профсоюзмуд ни-бадлгънн демократийн болн социализмин тбл ноолдчнрин омн зергланд йовцхана.

Коммунистическ партин оньгар болн килмджар омгшулгсн советск профсоюзмуд, партин белддж гаргъсн, коммунистическ тосхлтин агъу-ик зураг шулу болдгар мана орн-нутгт күцдхд цуг чидлн тавцдх.

Н. ПОЛЯКОВ.